

Sto lat to nie wiek, czyli Jubileusz fizyki na AGH

Wojciech Łużny

Jubileusz 100-lecia AGH

Powołanie:

31 maja 1913 r. cesarz Franciszek Józef I zatwierdził utworzenie Akademii Górniczej w Krakowie.
Wybuch wojny odroczył rozpoczęcie działalności na kilka lat.

„Wskutek wybuchu wojny nie otwarto Akademii Górniczej,
cała sprawa odroczone do spokojnych czasów.
Do akt. Kraków 21/3 1915”

Otwarcie i rozpoczęcie działalności:

8 kwietnia 1919 r.: Uchwała Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie założenia i uruchomienia Akademii Górniczej w Krakowie .

20 października 1919 r. Naczelnik Państwa Marszałek Józef Piłsudski dokonał uroczystego otwarcia Akademii Górniczej.

„Magnificencjo, Świetny Senacie, Dostojne Zgromadzenie!
Niniejszym ogłaszam Akademię Górniczą w Krakowie za
otwartą.”

1 maja 1919: Naczelnik Państwa mianuje pierwszych sześciu profesorów AG

Katedra Matematyki (prof. Antoni Hoborski)

Katedra Fizyki (prof. Jan Stock)

Katedra Chemii

Katedra Mineralogii

Katedra Mechaniki Technicznej

Katedra Geometrii Wykreślnej.

Album studentów

I Rok szkolny 1919/1920 110 Półrocze

Liczba po- zwiedzenia matrykula- cyjnego	Imię i nazwisko studenta	Rodem	Oznaczenie roku studiów	Wydział	Data imatrikulacji i uwagi
1.	Albrych Tadeusz Wawrzyniec Marjan	z Syczyna	I	Górnictwy	7. XII. 1919.
2.	Bezdek Stanisław	ze Lwowa	I	"	7. XII. 1919.
3.	Birkenmajer Wincenty	z Czernichowa	I	"	7. XII. 1919.
4.	Bogdanowicz Kazimierz	z Sanoka	I	"	7. XII. 1919.
5.	Brandt Artur	z Krakowa	I	"	7. XII. 1919.
6.	Breiner Włodzimierz Ferdynand	z Krakowa	I	"	7. XII. 1919.
7.	Byszewski Wacław Stanisław	z Farnowa	I	"	7. XII. 1919.
8.	Chrobak Józef	z Krakowa	I	"	7. XII. 1919.
9.	Chudoba Edward, Stanisław	z Michalkowic	I	"	7. XII. 1919.
10.	Czechowicz Włodzisław	z Żywca	I	"	7. XII. 1919.
11.					

Jan Stock (1881–1925)

Kierownik Katedry Fizyki AG w latach 1919 – 1925

Uczeń prof. Mariana Smoluchowskiego

Uczestnik Pierwszego Zjazdu Fizyków Polskich w Warszawie

Główny organizator II Zjazdu Fizyków Polskich w Krakowie

Q. F. F. F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS
AUGUSTISSIMI IMPERATORIS AC REGIS
FRANCISCI IOSEPHI I.

NOS
BRONISLAUS RAWICZ DEMBIŃSKI

PHILOSOPHIAE DOCTOR HISTORIAE UNIVERSALIS PROF. PUBL. ORDIN. ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS SOCIUS EPISTOLARIS FACULTATIS PHIL. H. T. RECTOR MAGNIFICUS

JOSEPHUS KALLENBACH

PHILOSOPHIAE DOCTOR LITTERARUM ET LINGVAE POLONAE PROFESSOR PUBL. ORDIN. ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS SOCIUS ORDINARIUS H. T. DECANUS

MARIANUS SMOLUCHOWSKI

PHILOSOPHIAE DOCTOR PHYSICAE PROFESSOR PUBL. ORDIN. DOCTOR IURIS HONORIS CAUSA CREATUS UNIVERSITATIS GLASGOVIENSIS PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

IN VIRUM CLARISSIMUM

JOANNEM JACOBUM STOCK

NATIONE POLONUM EX OPPIDO DOBROMIL IN GALICIA ORIUNDUM, POSTquam ET DISSERTATIONE QUAE INSCRIBITUR:

»Ruch kuli w cieczy lepkiej równolegle do ściany nieskończenie dużej«

ET EXAMINIBUS LEGITIMIS PRIMUM IN PHYSICA ET MATHEMATICA DEINDE IN PHILOSOPHIA LAUDABLEM DOCTRINAM PROBAVIT
DOCTORIS PHILOSOPHIAE NOMEN ET HONORES IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS IN EIUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS
UNIVERSITATIS SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS.

LEOPOLI A. D. XI. KALENDAS AUGUSTAS ANNI MILLESIMI NONGENTESIMI OCTAVI.

*Bronisław Rawicz Dembiński
h. t. Rector magnificus*

PROGRAM PRAC
PIERWSZEGO ZJAZDU FIZYKÓW POLSKICH
W WARSZAWIE 1923 R.

4 KWIETNIA

GODZ. II RANO

Otwarcie Zjazdu w auli Politechniki i przemówienia Profesorów:
Wł. Natansona, I. Mościckiego, L. Marchlewskiego
i Cz. Białobrzeskiego.

GODZ. 4 POPOŁUDNIU

SEKCJA A.

Prof. STANISŁAW KALINOWSKI: Wyniki dotychczasowe i stan obecny
badań magnetyzmu ziemskiego w Polsce.

Prof. Dr. MIECZYŚLAW WOLFKE: a) Sprawozdanie z prac własnych
od roku 1911.

b) Wysokie napięcia transformatora Tesli.

Prof. Dr. WACŁAW DZIEWULSKI: Zjawiska elektryczne, występujące
na powierzchni parującej rtęci.

SEKCJA B.

Prof. Dr. ZYGMUNT KLEMENSIEWICZ: Równy rozdział energii
w teorii promieniowania.

Prof. Dr. JAN STOCK: O pewnym zjawisku osmozy elektrycznej.

P. STANISŁAW LANDAU-ZIEMECKI: Dysocjacja a własności optyczne
pary jodu.

Dr. WACŁAW WERNER: Kształcenie nauczycieli Fizyki.

5 KWIETNIA

GODZ. 10 RANO

SEKCJA A.

Prof. Dr. WŁADYSŁAW NATANSON: Zagadnienia optyki molekularnej.

Prof. Dr. STANISŁAW ZAREMBA: Sprawa kontroli doświadczalnej
teorii względności.

Prof. CZESŁAW BIAŁOBRZESKI: O pracach własnych.

Prof. Dr. LUDWIK WERTENSTEIN: O naboju promieni β .

1) Jak inwazyjne promieniowanie obracają promieniowanie, Riecht
nie można zobaczyć dla różnego strona
2) czy można przewidzieć obracają promieniowanie
3. lampy röntgen

SEKCJA B.

Prof. Dr. MAKSYMILIAN HUBER: Ze statyki płyt sprężystych prostokąt-
nie, różnokierunkowych.

Prof. Dr. ALFRED DENIZOT: a) Wahadle i giroskopy Foucault'a
b) O ciśnieniu promieniowania.

Prof. CZESŁAW BIAŁOBRZESKI: Uwagi o rozpraszaniu i absorpcji
światła.

GODZ. 5 POPOŁUDNIU

SEKCJA A.

Prof. Dr. STEFAN PIENKOWSKI: a) Adsorbpcja słaba roztworów nie-
zjonizowanych.

b) Potencjał przy wyładowaniu przez krótkie iskry.

Prof. Dr. CZESŁAW RECZYŃSKI: O promieniach dodatnich.

Prof. Dr. JÓZEF WIERUSZ-KOWALSKI: Widma prążkowe a teoria
kwantów.

SEKCJA B.

P. WŁADYSŁAW SMOSARSKI: Badanie teoretyczne wahań tempera-
tury na powierzchni ziemi.

P. EDWARD STENZ: O badaniach promieniowania słonecznego w Polsce.

Prof. MIECZYŚLAW POŻARYSKI: Demonstracja kinematografu inż.
Śliwińskiego w zastosowaniu do zjawisk fizycznych.

6 KWIETNIA

GODZ. 10 RANO

SEKCJA A.

Prof. Dr. KONSTANTY ZAKRZEWSKI: O działalności Krakowskiego
Zakładu Fizycznego w okresie 1918 — 1923 r.

P. CEZARY PAWŁOWSKI: Stosowność prawa Beera w ośrodkach
mętnych.

P. MARJA ASTERBLUMÓWNA: Zmiany trwałe przy fluorescencji cieczy.

Prof. Dr. WITOLD POGORZELSKI: O pracach własnych.

SEKCJA B.

Prof. Dr. LUDWIK WERTENSTEIN: Z badań nad gazami bardzo roz-
rzedzonymi.

P. ANTONI KARPOWICZ: Wyznaczenie ładunku elementarnego.

P. KAZIMIERZ GRABOWSKI: a) Podstawy energetyki.

b) O teorii względności.

GODZ. 5 POPOŁUDNIU

Zamknięcie Zjazdu w auli Politechniki.

Posiedzenia odbywać się będą w Zakładzie Fizycznym
Uniwersytetu przy ul. Hożej 69.

Mieczysław Jeżewski (1890 – 1971)

Kierownik Katedry (Zakładu) Fizyki na Wydziale Hutniczym AG (1925 – 1939, 1945 – 1953, 1953- 1960), dziekan WH (1929 - 1932), prorektor AG (1945 – 1948)

Obszary zainteresowań naukowych: rozpraszanie światła, własności dielektryczne materiałów, ciekłe kryształy, radiotechnika

„Fizyka – podręcznik dla wyższych uczelni technicznych”
– 12 wydań w latach 1953 – 1972

„Przyrząd do magnetycznego badania lin stalowych” –
patent 1949

AUDYTORIUM
IM. PROF.
MIECZYSLAWA
JEZEWSKIEGO

Marian Mięśowicz (1907 – 1992)

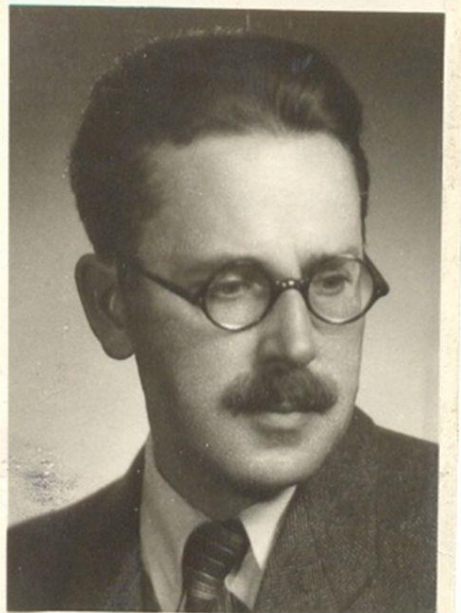
Kierownik Katedry Fizyki na Wydziale Górniczym AG (1946 – 1953), dyrektor ITJ, MITJ i MIFiJT (1966 – 1977), prorektor AGH (1952 – 1957)

Obszary zainteresowań naukowych: ciekłe kryształy (anizotropia lepkości), promieniowanie kosmiczne („Gwiazda Polski”), techniczna fizyka jądrowa, cząstki elementarne i oddziaływania fundamentalne

Leopold Jurkiewicz (1906 – 1966)

Pierwszy dyrektor ITJ (1962 – 1966)

Obszary zainteresowań naukowych: fizyka jądrowa, promieniowanie kosmiczne, geofizyka jądrowa (profilowanie odwiertów), przemysłowe zastosowania fizyki jądrowej i technik izotopowych

Andrzej Oleś (1923 – 2014)

Założyciel i wieloletni kierownik Zakładu Fizyki Fazy Skondensowanej, prorektor AGH w latach 1981-84, wiceprezes PTF przez trzy kadencje.

Obszary zainteresowań naukowych: fizyka jądrowa, doświadczalna fizyka ciała stałego (dyfrakcja neutronów, struktury magnetyczne).

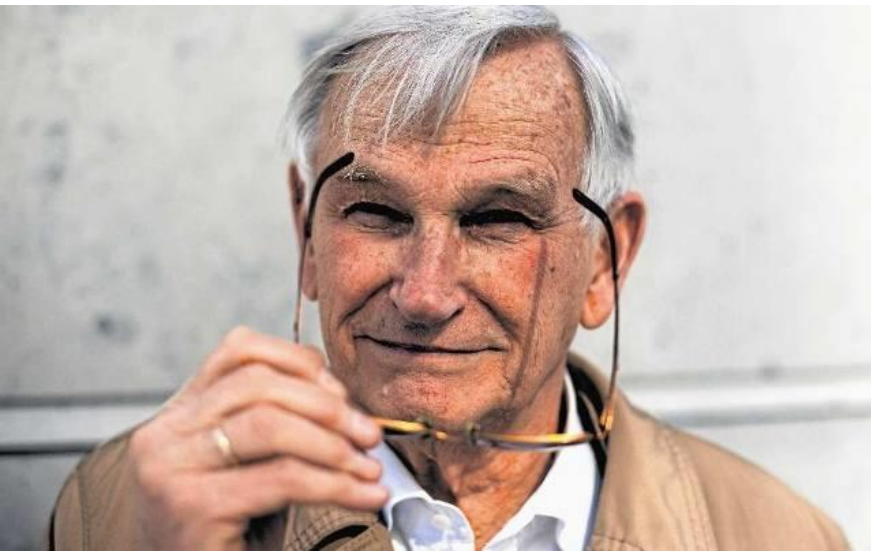
Wybitny dydaktyk fizyki

Jerzy Niewodniczański (1936-)

Dyrektor MIFiTJ, pierwszy dziekan WFiTJ, prorektor AGH w latach 1984-87, wieloletni Prezes Państwowej Agencji Atomistyki, wiceprzewodniczący Rady Gubernatorów MAEA.

Obszary zainteresowań naukowych:
geofizyka jądrowa, energetyka
jądrowa.

Karol Krop (1937-)

Kierownik Zakładu Fizyki Ciała Stałego w latach 1975-91,
przewodniczący OK PTF

Obszary zainteresowań naukowych: magnetyzm, nadprzewodnictwo,
spektroskopia mössbauerowska

Adiunkci/asystenci, którzy później zostali profesorami/docentami:

A. Maksymowicz, H. Figiel, Z. Obuszko, St. Dubiel, A. Kołodziejczyk, J. Adamowski,
J. Pszczoła, J. Korecki, L. Maksymowicz, M. Jachimowski, E. Leja, T. Pisarkiewicz, S.
Bednarek, J. Adamowski, A. Paja, **J. Spątek**, T. Stobiecki, Cz. Kapusta, T. Stapiński,
A. Kołodziej, **Z. Kąkol**, M. Przybylski, A. Kozłowski, Z. Tarnawski, K. Kułakowski, K.
Zakrzewska, J. Przewoźnik, M.W. Woch, ...

1991: Wydział Fizyki i Techniki Jądrowej

Połączenie MIFiTJ i ZFCS.

Oznaczało to zintegrowanie fizyków w AGH w jeden organizm oraz umożliwiło ujednoczenie sposobu nauczania fizyki i "standaryzację" pod tym względem sylwetki absolwenta naszej Uczelni.

Niezależnie od tego, rozpoczęcie kształcenia fizyków z dyplomem inżyniera fizyki otworzyło jakościowo nowy etap w historii fizyki AGH.

2004: zmiana nazwy na **Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej**

2011

Doktorzy Honoris Causa AGH – „fizycy”:

- * M. Mięśowicz (1979), A. Oleś (1995)
- * **Michał Heller (1996)**
- * Andrzej Hryniewicz (1999)
- * Harold Kroto (2001)
- * Manuel Ricardo Ibarra Garcia (2008)
- * Jurgen Michael Honig (2009)
- * **Dan Shechtman (2013)**

Konsul Honorowy AGH

* Rolf-Dieter Heuer (2009)

* Andreas Glenz (2018)

Wybitni absolwenci fizyki na AGH

Wojciech H. Żurek

1972, KN Fizyków,
Mięguszowiecki Szczyt Wielki

2018, Wyjazd WFiS,
Dolina Kościeliska

Kształcenie fizyków na AGH:

1960/61: Wydział Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej;

Sekcja Technicznej Fizyki Jądrowej

1971/72: WEGiH; **Podstawowe Problemy Techniki**

* TFJ

* FCS

Kształcenie c.d.:

- * Fizyka techniczna (od 1992 roku)
- * Fizyka medyczna (2008)
- * Informatyka stosowana (2003)

- * Mikro- i nanotechnologie w biofizyce (2019)
- * Nanoingenieria materiałów (wspólnie z WIMiC)

Studenckie Koła Naukowe na WFiIS:

- * **KNF BOZON (trzy razy z rzędu najlepsze koło naukowe na AGH)**
- * **KNI KERNEL**
- * **KNFM KERMA**

Krakowskie Konsorcjum Naukowe im. Mariana Smoluchowskiego "Materia - Energia - Przyszłość"

- * Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH (koordynator Konsorcjum),
- * Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ,
- * Instytut Fizyki Jądrowej PAN,
- * Wydział Chemii UJ,
- * Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN.

**Krajowy Naukowy Ośrodek Wiodący w obszarze nauk fizycznych w latach
2012 – 2017.**

Data / Miejsce / Godz.	czwartek, 12 wrzesień 2019	piątek, 13 wrzesień 2019	sobota, 14 wrzesień 2019	niedziela, 15 wrzesień 2019	poniedziałek, 16 wrzesień 2019	wtorek, 17 wrzesień 2019	środa, 18 wrzesień 2019
	Auditorium Maximum UJ, ul. Krupnicza 33	Auditorium Maximum UJ, ul. Krupnicza 33	Auditorium Maximum UJ, ul. Krupnicza 33	Auditorium Maximum UJ, ul. Krupnicza 33	Akademia Górniczo-Hutnicza, ul. Budryka 4 (Klub Studio)	Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ, ul. Łojasiewicza 11	Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ, ul. Łojasiewicza 11
9:00		Otwarcie Zjazdu, wręczenie medali i nagród Dan Shechtman	Wykład Laureata Medalu M. Smoluchowskiego Agnieszka Zalewska	Krzysztof Pachucki Dagmara Sokołowska	Wojciech Łużny Franciszek Hennel	Zbigniew Kąkol Maciej Ogorzałek	Sesje równoległe
11:00		Przerwa kawowa	Przerwa kawowa	Przerwa kawowa	Przerwa kawowa	Przerwa kawowa	Przerwa kawowa
11:30		Frank Wilczek Wojciech Żurek Christopher Sachrajda	Debata - Granice Fizyki Andrzej Małach, Włodzisław Duch, Michał Heller, Tomasz Marek, Maciej Żylicz Moderatorzy: Andrzej Sirko, Józef Spatek	Marek Cieplak Maciej Nowak Marcin Mierzejewski	Andreas Glenz Karol Życzkowski Kazimierz Różański	Marek Gaździcki Dariusz Kaczorowski Maciej Maśka	Bogdan Fornal Piotr Magierski Marta Cieplak
13:30		Przerwa obiadowa	Przerwa obiadowa	Przerwa obiadowa	Przerwa obiadowa	Przerwa obiadowa	Przerwa obiadowa
15:00		S5 S4 S3 S1 S14 S6 S5 S9 S8 S2 DYD		Sesja posterowa	S12 S4 S9 S11 S1 S2	S7 S10 S3 S12	
17:00		Przerwa kawowa	Przerwa kawowa	Wykład otwarty Łukasz Turski (godz. 17:00) przerwa 15'		Przerwa kawowa	
17:30	Rejestracja uczestników	S5 S4 S3 S1 S15 S6 S5 S13 S8 S2 DYD		Pokazy fizyczne i demonstracje Marek Gołąb (godz. 18:00) przerwa 15'		S7 S9 S14 S12	
19:30			przerwa 15'	Wykład otwarty Michał Heller (godz. 19:00) przerwa 15'	Uroczysty koncert i bankiet konferencyjny (godz. 19:00)		
20:00		Walne Zebranie Polskiego Towarzystwa Fizycznego (godz. 19:45)	Widowisko multimedialne i koncert otwarty (godz. 20:00)				

- S1 - Fizyka medyczna i biofizyka
- S2 - Nanofizyka i nanotechnologia
- S3 - Fizyka jądrowa
- S4 - Fizyka cząstek
- S5 - Fizyka materii skondensowanej

- S6 - Fizyka statystyczna
- S7 - Fizyka atomowa, molekularna i optyczna, fotonika, informacja kwantowa
- S8 - Grawitacja, kosmologia i astrofizyka
- S9 - Fizyka układów złożonych
- S10 - Sesja "Kobiety w fizyce"

- S11 - Fizyka środowiska
- S12 - Sesja "Fizyka - Przemysł - Innowacje"
- S13 - Metody matematyki i informatyki w fizyce
- S14 - Fizyka ogólna
- S15 - Dydaktyka i popularyzacja fizyki
- DYD - Konferencja Dydaktyczna

* Zastrzegamy, że program zjazdu może ulec zmianie.